

Toespraak medaille –uitreiking ‘Individuele Uitzendingen/ Security Sector Reform’

Vrijdag 9 oktober – 11.00 tot 12.00 uur – Apeldoorn.

Aangetreden militairen, dames en heren, jongens en meisjes,

Het is een voorrecht vandaag in uw midden te zijn. Voor mij staan vijf detachementen aangetreden en met recht kunnen we hier spreken over een *bonte verzameling* militairen en burgers. Niet alleen staan hier militairen en burgers van vier verschillende krijgsmachtdelen, maar u hebt ook onderdeel uitgemaakt van maar liefst twaalf verschillende missies.

En wij, maar vooral toch de mensen op de tribune, zijn heel erg blij dat u hier vandaag staat. Blij, omdat we trots zijn op wat u gedaan heeft. En zeker ook omdat u allen heelhuids bent teruggekeerd.

Nederland heeft als enige land in de wereld in de Grondwet vastgelegd dat we een bijdrage willen leveren aan de Internationale Rechtsorde. Dat klinkt heel mooi, en ik ben ook trots dat wij als Nederland die verantwoordelijkheid nemen. Maar het gaat eigenlijk over **u**. Want zoals u hier nu staat, bent u het voorbeeld van wat deze zin **in de praktijk** betekent. U verlaat met uw plunjebaal huis en haard om ergens in de wereld die orde te herstellen.

En dat gaat niet altijd goed. Ook de afgelopen periode zijn collega's fysiek of mentaal gewond geraakt, of – in het ergste geval - gesneuveld. Nederlandse én internationale collega's. Op 6 en 7 september werden

we weer door een verdrietig bericht opgeschrikt. Korporaal Kevin van de Rijdt kwam op 6 september tijdens een vuurgevecht bij Deh Rawod om het leven. Een dag later sneuvelde sergeant majoor Marc Leijssen door een bermbom. Laten we Kevin en Marc - en al die andere collega's die niet meer onder ons zijn - samen gedenken met een minuut stilte.

Dank u wel.

Vandaag wordt met de uitreiking van de medailles uw uitzending symbolisch afgesloten. Symbolisch, want de indrukken zullen misschien wel altijd op de achtergrond aanwezig blijven. Maar de medaille uitreiking markeert vooral ook de waardering die de Regering namens de gehele Nederlandse samenleving mag laten blijken voor al uw inspanningen. De medaille heet niet voor niets een 'herinnerings' medaille.

En dat zijn voor u allemaal heel verschillende herinneringen. Want zoals ik al zei, u heeft bijgedragen aan zeer uiteenlopende missies. Van Afrika en het Midden Oosten, Bosnië-Herzegovina en Kosovo, tot Afghanistan. Deze diversiteit geeft maar weer eens aan dat de Nederlandse Krijgsmacht niet alleen in Uruzgan actief is, zoals je soms wel zou denken als je het nieuws volgt. Het geeft ook aan dat de wereld nog lang niet overal veilig is en dat we van onze militairen een wereldwijde inzet verlangen.

Zo begon het jaren geleden ook in Bosnië-Herzegovina, waar als resultaat van onze inspanningen de situatie is gestabiliseerd en de aanwezigheid van militairen steeds verder is afgebouwd. De Europese Unie leidt nu de missie onder de naam 'Operatie Althea'. Een aantal van u heeft aan die missie bijgedragen. Als 'ogen en oren' in de LOT huizen

(+/- 25 mil), waar u tussen de bevolking woonde, of als lid van de International Police Unit (14 mil) waar u informatie verzamelde. Of onderzoek deed naar criminele activiteiten of grove schendingen van de mensenrechten op verzoek van het Joegoslavië tribunaal in Den Haag. Vorige week nog discussieerden de Europese ministers van Defensie in Göteborg over het al dan niet beëindigen van de missie. Een aantal landen is daar klaar voor, maar sommigen durven het nog niet aan. Maar het feit dat er al discussie over is geeft aan dat de missie succesvol is.

Nog verder terug gaat de langstlopende missie waar Nederland een bijdrage aan levert: de UNTSO missie in het Midden-Oosten (2 mil). Daar heeft u een jaar lang de afgesproken bestandslijnen tussen Libanon, Syrië en Israël moeten observeren en controleren. Ook in het Midden-Oosten hebben een aantal van u (8 mil) invulling gegeven aan het opleiden en coachen van de Iraakse strijdkrachten. U deed dit bij de NTMI missie in Bagdad, in een periode waar de internationale troepenmacht enorm werd afgebouwd. Mede dankzij u zijn nu drie operatiecentra van de Iraqi Security Forces volledig operationeel.

En als we dan nog even verder afzakken in Afrika komen we bij de missies in Burundi, Congo en Sudan. In Burundi waren militairen betrokken bij de missies BINUB (1 mil) en de Security Sector Reform (2 mil), zij ondersteunden en adviseerden daar de Burundese regering. Anderen onder u zagen in Congo toe op een correcte salarisbetaling aan de militairen van het Congolese leger om te voorkomen dat er 'schaduwlegers' ontstonden, of adviseerden het ministerie in Kinshasa. In Sudan maakte een aantal van u deel uit van de UNMIS (15 mil) en in het bijzonder in Darfur bij de UNAMID missie (2 mil). U was onderdeel van twee grotere missies die tot doel hebben toe te zien op de naleving

van het Vredesakkoord van 2005 en het bevorderen van rust en stabiliteit rond Darfur. Bij de Afrikaanse missies opereren onze militairen meestal in hun eentje binnen een volledig niet-Nederlandse omgeving. Ik heb daar veel bewondering voor, en wij mogen ons ook best realiseren dat dit van u veel extra vraagt.

Dan is er nog een aantal militairen onder u die ik ontmoet heb tijdens mijn laatste bezoek aan Afghanistan. Commandeur Snoeks, de Contingentscommandant, en zijn staf. Zij zijn de ogen en oren van de Commandant der Strijdkrachten in Afghanistan. Ook zag u toe op correcte naleving van de rechten en plichten van onze militairen. Het merendeel van u was gestationeerd in Kandahar, vanwaar u ook nog eens de vele VIP-bezoeken begeleidde. En ik weet uit eigen ervaring dat u dat erg goed deed. Ook aangetreden vandaag staat de groep die op tijdelijke basis in Afghanistan is geweest. Langer dan dertig dagen aaneengesloten, wat betekent dat u ook recht heeft op een herinneringsmedaille. U heeft op zeer verschillende plaatsen in Afghanistan ondersteuning geleverd aan de ISAF missie.

Een groep collega's die ik even apart wil noemen zijn de artsen en verpleegkundigen die in Kosovo werkten in het 'standby OK-team' van het Duitse hospital in Prizren.

De internationale missie in Kosovo is belast met het bewaren van rust tussen de bevolkingsgroepen na de verklaring van de onafhankelijkheid van vorig jaar. Het bijzondere van u allen is dat u in uw 'gewone' leven in een civiel ziekenhuis werkt. Dankzij een zeer succesvolle samenwerking tussen Defensie en verschillende relatieziekenhuizen kunnen we een beroep op u doen. Voor u een mooie gelegenheid om zeer specifieke ervaringen op te doen in een militaire missie, en voor ons een enorm

belangrijke ondersteuning. (over dit werk is een mooie documentaire gemaakt, 'Veldhospitaal Uruzgan')

Rode draad in al deze missies is dat u een bijdrage heeft geleverd aan rust, stabiliteit en veiligheid in verschillende regio's. Uitgangspunt is daarbij dat we de bevolking proberen te helpen weer verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen toekomst. Of we dat nu doen door het trainen van leger en politie, of door advies te geven op het gebied van bestuurshervorming, of door het indirect ondersteunen van deze missies, we doen het allemaal onder dezelfde vlag en met hetzelfde doel.

Diversiteit in taken of missiegebieden, maar dus ook verbondenheid. Of zoals ze in de luchtmacht zo mooi zeggen "Eén Team, Eén Taak". Bij welke missie u ook hoorde, u heeft het allemaal met dezelfde professionaliteit, inzet en gedrevenheid uitgevoerd.

Onze missies worden kritisch gevolgd. En ik wil op deze plaats benadrukken dat er wel degelijk vooruitgang is geboekt. In grote, maar ook kleine dingen. Maar we zijn er nog lang niet, het is vaak twee stappen vooruit en eentje terug.

Dat is vaak het karakter van de hedendaagse brandhaarden in de wereld, en het vergt geduld én een lange adem. We moeten oppassen dat we niet onze Westerse standaarden los laten op dit soort landen, die vaak van heel ver moeten komen.

U weet, politici kijken graag naar peilingen, en gelukkig blijkt daaruit ook dat – los van het oordeel over de missies zelf - de Nederlandse bevolking zeer grote waardering heeft voor haar militairen.

Deze waardering komt u toe, maar ook zeker u dames en heren, jongens en meisjes op de tribune. Afgelopen zaterdag was ik bij de thuisfrontdag van de missie van Hare Majesteits Evertsen, het fregat dat voor de kust van Somalië anti-piraterij missies uitvoert. Ik vind het goed op dit soort dagen aanwezig te zijn, om niet te vergeten wat de uitzending van een partner, kind of ouder doet met u. Bij u zullen deze verhalen niet anders zijn geweest. En bij de uitzending van uw relatie was er ook nog sprake van een bijzondere omstandigheid, namelijk dat hij of zij geen onderdeel uitmaakte van een eenheid, maar op individuele basis is uitgezonden en u geen eenheid met 'gelijkgestemden' had waar u uw ervaringen mee kon delen. Gelukkig kennen we nu het bureau Individuele Uitzendingen, dat speciaal in het leven is geroepen om individueel uitgezonden militairen te begeleiden voor, tijdens en na de missie. Ik ben blij te zien dat er ook een eigen thuisfrontafdeling bestaat, waar u als relatie van deze militairen op terug heeft kunnen vallen.

De uitgezonden militair krijgt straks ook een verzilverd roosje dat hij of zij als dank voor de ontvangen steun aan één van u mag overhandigen. En ook voor jullie, jongens en meisjes, is er een soort medaille.

Een kindermedaillon. Die hebben jullie echt heel erg verdiend. Want zolang zonder je papa of mama moeten zijn is vast niet makkelijk.

En dan nu over tot datgene waarvoor u allemaal gekomen bent. Het uitreiken van de medailles. Vandaag wordt u 'onderscheiden' voor uw daadkracht. Voor het feit dat u niet koos voor een baan van negen tot vijf. Dat u niet koos voor het thuis blijven en toekijken. Maar dat u alles wat u lief is achterliet en ging helpen om deze wereld een beetje beter te maken. Daarmee onderscheidt u zich van de rest. Draag deze

onderscheiding daarom met trots, zodat iedereen het kan zien en ook anderen u die erkenning kunnen geven die u toekomt.

Dank voor uw aandacht.